

Waar gebruikt BZK Iv3-data voor?

1 Integraal Overzicht Financiën
Gemeenten

2 Findo.nl

3 Begrotingsanalyse

4 Monitoring

5

Integraal Overzicht Financiën Gemeenten

Integraal Overzicht Financiën Gemeenten 2023

Financiële positie

Tabel 1.1. Kengetallen financiële positie^{1,2}

	2018	2019	2020	2021*	2022**
Exploitatiesaldo (€ mln.)	-197	-739	4.585	1.764	3.758
Eigen vermogen (€ mln.)	39.273	29.471	34.081	35.713	39.643
Materialie en immateriële vaste activa (€ mln.)	62.713	64.416	66.267	68.528	71.338
Solvabiliteit (%)	34%	33%	37%	37%	40%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor doorgeleende gelden (%)	52%	55%	42%	43%	41%
Exploitatieruimte (%)	0%	-1%	7%	3%	5%
Aantal gemeenten met 3 jaar op rij negatief resultaat	56 (15%)	85 (24%)	70 (20%)	31 (9%)	5 (1%)
Grondexploitatie (afgezet tegen totale balen)	10%	9%	7%	6%	5%
BHU saldo (€ mln.)	-1.305	-1.707	-968	494	571
Slijping OZB-tarief, gecorrigeerd voor waardeontwikkeling (%)	1,5%	3,2%	4,9%	4,7%	3,6%
Netto investeringsquote (%)	1,4%	0,8%	0,8%	0,9%	0,8%

Sinds 2020 boeken gemeenten een gezamenlijk exploitatieoverschot (hierbij worden resultaten van alle gemeenten bij elkaar opgeteld). Dit betekende een trendbreuk ten opzichte van 2018 en 2019, toen gemeenten tekorten lieten zien door scherp oplopende lasten in het sociaal domein, vooral jeugd. Naast het inzetten van reserves in 2018 en 2019, vingene gemeenten de extra uitgaven op met gemiddeld een reële verhoging van de OZB-lasten³, bezuinigingen op eigen apparaat en het uitstellen/afname van investeringen.⁴

Tussen 2017 en 2019 daalde het eigen vermogen van alle gemeenten samen van € 30,5 mld. naar 29,5 mld., om vanaf 2020 weer te groeien naar € 39,6 mld. in 2022. Een deel van die stijging (€ 4,1 mld.) is te verklaren doordat 44 gemeenten in 2020 hun aandelen Eneco verkochten, waarmee een stille reserve zichtbaar werd. De aandelen stonden veelal tegen een waarde van nul in de boeken. Die verkoop verklaart ook een groot deel van het exploitatieresultaat in 2020. De solvabiliteit steeg sinds 2019 met 7 procentpunten, van 33 procent naar 40 procent. Werdt de verkoop van Eneco niet meegenomen, dan steeg de solvabiliteit met 4 procentpunt.

Naast Eneco vormde de coronacrisis de afgelopen jaren een factor in de gemeentelijke financiën. In 2020 en 2021 kregen gemeenten te maken met inkomstenderving en extra lasten, maar hiervoor zijn ze door het Rijk gecompenseerd. De Raad voor Openbaar Bestuur was positief over de afhandeling hiervan⁵. Tegelijk leidde de crisis tot besparingen. Zaken als evenementen en trainingen voor het personeel zijn niet doorgegaan, en doordat veel capaciteit nodig was voor beleid rondom corona, zijn andere taken en werkzaamheden niet of in mindere mate uitgevoerd. Dat leidde tot minder uitgaven⁶.

In 2021 en 2022 zijn overschotten gerealiseerd van € 1,8 mld. en € 3,8 mld. Iets minder dan 10 procent van de gemeenten had in 2022 een tekort (2021: 21 procent). Er waren in 2022 slechts

¹ Bronnen: Berekeningen BZK op basis van Jaarrekening-, nationale rekening- en balansgegevens gemeenten van CBS. De kengetallen zijn definitief tot en met 2020. Die over 2021 zijn voorlopig (%). De kengetallen over 2022 zijn berekend op basis van onbevestigde I-V-gegevens, aangegeven door gemeenten (**). Het BHU-saldo is afkomstig uit de nationale rekeningen van het CBS en definitief tot en met 2020. De slijping OZB-tarief, gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling is afkomstig van de Atlas van lokale lasten van COELO en definitief tot en met 2022.

² Zie de bijlage voor een toelichting op de kengetallen.

³ OZB lasten namen met meer toe dan de inflatie, maar minder dan de huizenprijzen. Inflatie (CPI) was gemiddeld 2,1 procent per jaar in de periode 2017-2021, terwijl de gemiddelde OZB-lasten jaarlijks gemiddeld toegenamen met circa 2,9 procent. (Bron: Statline)

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 201-2022, 35 925 B, nr. 20

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/12/kamerbrief-over-uitvoeringskracht-advies-rpb-vanwege-financiële-compensatie-corona>

⁶ <https://www.dia.nl/nl/intermediaire-statistische-diensten/2021/uitvoering-coronageleende-lasten-en-balen-gemeenten/tonpagestrue>

- Kamerstuk: minBZK geeft jaarlijks in oktober inzicht in de financiële positie, inkomsten, uitgaven en het oordeel van de accountant over de jaarstukken van gemeenten
- De laatste jaren zagen we overschotten, waarvan een deel te verklaren is door incidentele factoren
- Verder: niet-financiële signalen dat uitvoeringskracht niet in gelijke pas is meegegroeid met takenpakket

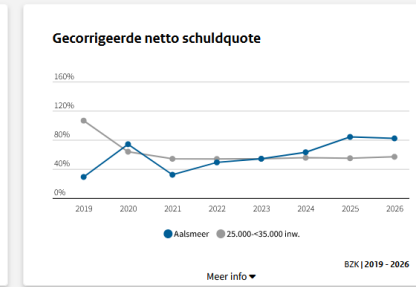
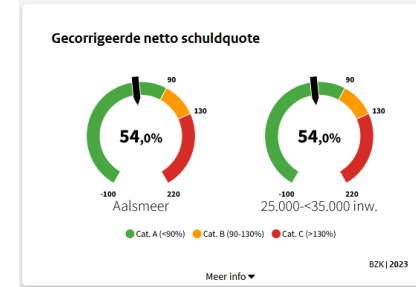
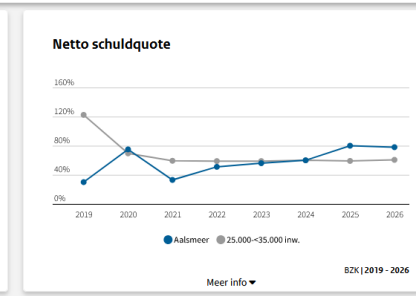
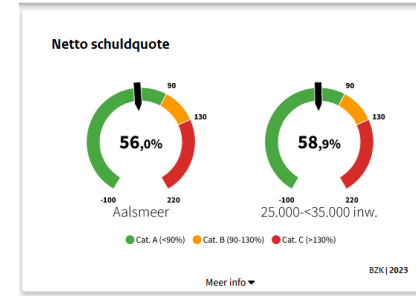
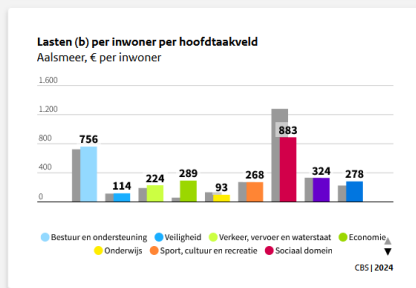
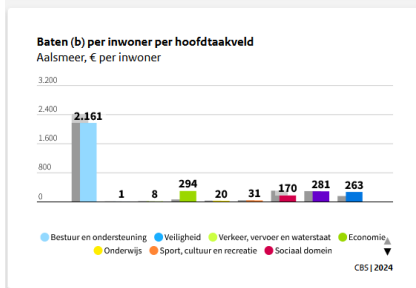
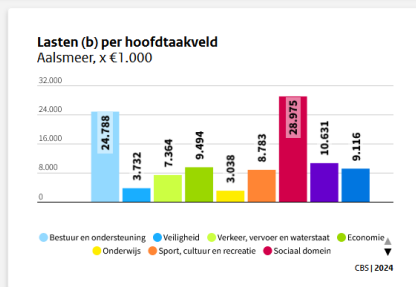
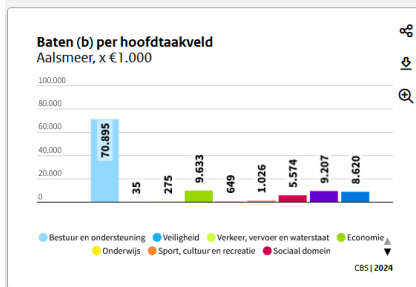
Integraal Overzicht Financiën Gemeenten (2)

Tabel 1. Kengetallen financiële positie¹²

	2018	2019	2020	2021*	2022**
Exploitatiesaldo (€ mln.)	-197	-739	4.585	1.764	3.758
Eigen vermogen (€ mln.)	30.273	29.471	34.081	35.713	39.643
Materiële en immateriële vaste activa (€ mln.)	62.713	64.416	66.267	68.528	71.328
Solvabiliteit (%)	34%	33%	37%	37%	40%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor doorgeleende gelden (%)	52%	55%	42%	43%	41%
Exploitatieruimte (%)	0%	-1%	7%	3%	5%
Aantal gemeenten met 3 jaar op rij negatief resultaat	56 (15%)	85 (24%)	70 (20%)	31 (9%)	5 (1%)
Grondexploitatie (afgezet tegen totale baten)	10%	9%	7%	6%	5%
EMU saldo (€ mln.)	-1.305	-1.707	-968	494	571
Stijging OZB-tarief, gecorrigeerd voor waardeontwikkeling (%)	1,5%	3,2%	4,9%	4,7%	3,6%
Netto investeringsquote (%)	1,4%	0,8%	0,8%	0,9%	0,8%

Findo.nl

	Lasten (b) naar taakvelden (1) - 2024 - Gemeenten											
	0.1 Bestuur	0.2 Burgerzaken	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0.4 Overhead	0.5 Treasury	0.61 OZB wooningen	0.62 OZB niet-wooningen	Parkeerbelasting	0.63 Belastingen overig	0.64 Algemene uitkeringen en overige u...	0.8 Overige baten en Lasten	0.5 Vreemdschap
Aa en Hunze	1.592	800	475	10.656	15	155	42	0	2.622	71	2.801	26
Aalsmeer	2.462	1.192	2.360	11.565	5	482	154	0	32	0	749	0
Aalten	2.174	872	711	10.639	305	270	165	0	105	5	612	11
Achtkampen	2.162	1.488	54	12.085	-74	220	191	0	56	0	2.273	0
Alblasdendam	2.027	1.160	700	7.832	172	406	253	0	11	0	28	0
Albrandswaard	2.534	1.101	614	9.400	-64	14	0	0	355	0	90	1
Alkmaar	5.092	6.104	13.279	51.092	243	460	684	0	161	0	375	0
Almelo	3.947	3.298	5.349	40.423	-1.089	864	110	14	177	0	7.336	75
Almere	11.942	8.776	1.748	88.611	4.337	1.554	0	274	2.213	0	15.248	4.100
Alphen aan den Rijn	5.393	4.988	0	47.572	-281	1.583	130	0	16	35	100	0
Alphen-Chaam	1.281	456	19	4.891	170	0	209	0	2	0	307	7
Altena	3.854	1.818	898	23.946	-177	313	39	0	13	0	3.003	0
Ameeland	1.564	184	0	4.967	-29	106	47	0	0	0	508	0
Amersfoort	9.497	6.986	4.702	75.011	216	1.867	781	1.365	213	0	2.926	200
Amstelveen	4.356	4.349	4.692	85.226	1.664	1.317	439	415	69	0	-170	3.007
Amsterdam	47.839	70.341	31.168	650.721	62.021	31.233	0	34.966	1.651	300	72.855	1.865
Apeldoorn	12.942	5.693	3.959	80.032	9.062	2.100	317	0	59	0	691	0
Arnhem	6.310	8.349	3.285	81.111	-2.285	3.985	0	0	5	0	6.589	600
Assen	4.861	6.155	0	31.451	7.703	833	144	46	28	3.702	1.710	52
Asten	1.423	410	0	11.270	0	333	0	0	9	0	86	0
Baarle-Nassau	1.007	367	1	4.388	-37	0	196	0	2	0	298	0
Baarn	2.015	1.512	0	10.945	89	117	0	0	854	0	1.110	0
Barendrecht	3.899	2.268	2.323	15.101	-295	382	0	0	122	0	1.575	65
Barnveld	4.370	6.470	7.010	35.518	381	0	0	0	1.330	18	764	0

Begrotingsanalyse

Automatisch opslaan Begrotingsanalyse-2024_INTERNET Zoeken

Bestand Start Invoegen Pagina-indeling Formules Gegevens Controleren Beeld Automatiseren Help Acrobat

Plakken Lettertype Klombord Lettertype Uitlijning Getal Stijlen Cellen Bewerken

D77

Overhead verdeeld over taakvelden op basis van salarislasten economische categorie 1.1): Ja

De gemeente vergeleken met zichzelf waarbij:
 1) de OEM afzonderlijk zichtbaar is gemaakt
 2) de mutaties reserves afzonderlijk zichtbaar is gemaakt
 3) het resultaat van de baten en lasten na bestemming niet aan het cluster OEM is toegerekend maar afzonderlijk zichtbaar is gemaakt

2024

Gemeente Aalsmeer
 Jaar 2024
 Inwoners 33.063

Cluster	Netto lasten (x11.000)	Gemeente fonds uitkering (x11.000)	Vershil (x11.000)	Vershil per inw. (x1)
Inkomstenclusters	62.088	-68.795	-6.707	-203
Onroerendezaakbelastingen	13.194	-10.124	3.070	33
Overige eigen middelen (OEM)	829	-5.453	-4.624	-140
Mutaties reserves	-395	0	-395	-30
Uitkering gemeentefonds	49.060	-53.218	-4.158	-126
Uitgavenclusters	-62.095	68.795	6.700	203
Bestuur en ondersteuning	-11.003	11.897	894	27
Sociale basisvoorzieningen	-8.934	7.396	-1.538	-47
Participatie	-2.842	3.934	1.092	33
Vmo	-5.497	6.548	1.051	32
Jeugd	-8.171	10.178	2.007	61
Orde en veiligheid	-4.337	4.166	-171	-5
Onderwijs	-2.388	3.636	1.248	38
Sport, cultuur en recreatie	-8.028	7.598	-430	-13
Infrastructuur, ruimte en milieu	-10.894	13.443	2.549	77
Overhead	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	-7	0	-7	0

Cluster	Aalsmeer	gemeentefonds
OZB	13.194	10.124
OEM	829	5.453
Bestuur en ondersteuning	11.003	11.897
Sociale basisvoorzieningen	8.934	7.396
Participatie	2.842	3.934
Vmo	5.497	6.548
Jeugd	8.171	10.178
Orde en veiligheid	4.337	4.166
Onderwijs	2.388	3.636
Sport, cultuur en recreatie	8.028	7.598
Infrastructuur, ruimte en milieu	10.894	13.443
Overhead	0	0

◆ BZX

Controleposten: 62.088 68.795

Leeswijzer (1) Leeswijzer (2) Taakvelden Welke gemeenten Clusters Vgl. clusters met selectie Vgl. clusters totaal Vgl. taakv. totaal

Gereed Toegankelijkheid: onderzoeken

Monitoring

- > Iv3-data vormt de basis voor:
  - Financiële monitoring hervormingsagenda Jeugd
  - Financiële monitoring omgevingswet
- > Verder gebruikt als instrument voor interne monitoring

Dank!

Bronnen

Findo

www.findo.nl

Begrotings-
analyse

<https://commissiebbv.nl/page/view/efb66691-334f-4d61-8e99-181b9cacia05/begrotingsanalyse>

CBS Statline

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/>

www.waastaatjegemeente.nl

Contact

Michiel.Dijkstra@minbzk.nl

postbusiv3@minbzk.nl